

กลยุทธ์และวิธีสอน สังคมศึกษา

SOC330 วิธีวิทยาการสอน
สังคมศึกษา

ทบทวนความรู้เดิม!

3-2-1

3.1

3.2

3.3

-----3 สิ่งที่ได้เรียนรู้ไป-----

2.1

2.2

-----2 คำถามที่ยังสงสัย-----

1

1 ความคิด/ความรู้สึกที่มีตอนนี้

“การสอน”

66

การกระทำของครูในการออกแบบและจัด
สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ถ่ายทอด
ความรู้ ทักษะ และเจตคติต่าง ๆ ชี้นำ
ช่วยเหลือ เพื่อให้นักเรียนได้มีประสบการณ์
และเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
ซึ่งเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา

99

“วิธีสอน”

66

กระบวนการต่าง ๆ ที่ครูใช้ในการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้
นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่
กำหนดไว้

99

“กลยุทธ์”

66

วิธีการหรือแผนการที่คิดขึ้นอย่างรอบคอบ มีลักษณะเป็นขั้นตอน มีความยืดหยุ่นพลิกแพลงได้ตามสถานการณ์ มุ่งหมายเพื่อเอาชนะคู่แข่งหรือเพื่อหลบหลีกอุปสรรคต่าง ๆ จนสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

99

กลยุทธ์การสอน!

การออกแบบและการสร้างสิ่งแวดล้อม ประกอบไปด้วย วิธีการหรือแผนการที่คิดค้นขึ้นอย่างรอบคอบ มีลักษณะเป็นขั้นตอน มีความยืดหยุ่น พลิกแพลงได้ตามสถานการณ์ เพื่อให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้เรียนและมีประสบการณ์กับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ และวิธีสอน

- กลยุทธ์การสอนทางตรง (direct instructional strategy)
- กลยุทธ์การสอนทางอ้อม (indirect instructional strategy)
- กลยุทธ์การสอนแบบมีปฏิสัมพันธ์ (interaction instructional strategy)
- กลยุทธ์การสอนเน้นประสบการณ์ (experiential instructional strategy)
- กลยุทธ์การสอนเน้นประสบการณ์ (experiential instructional strategy)
- กลยุทธ์การสอนแบบอิสระ (independent instructional strategy)
- วิธีสอนแบบบรรยาย (lecture method)
- วิธีสอนแก้ปัญหา (problem solving method)
- วิธีสอนแบบโสเครติส (Socratic method)
- วิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อย (small group discuss)
- วิธีสอนแบบแสดงบทบาทสมมติ (role play)
- วิธีสอนแบบแสดงละคร (dramatization)
- วิธีสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง (simulation)
- วิธีสอนแบบไปทัศนศึกษา (field trip)
- วิธีสอนแบบใช้บทเรียนโปรแกรม (programmed instruction)

SCAMPER

Subtitle

มีสิ่งใด ใคร สถานที่ เวลา วิธีการ
ใดเข้ามาทดแทนสิ่งนี้ได้บ้าง

Combine

เอาไปรวมกันได้ไหม เอาไป
เชื่อมต่อกันได้ไหม ถ้ารวมกันเสร็จ
แล้วจะดีกว่าเดิมไหม

Adapt

มีอะไรที่เหมือนอย่างนี้อีกไหม จะ
นำสิ่งนี้ไปปรับใช้ได้อย่างไร

Modify

สามารถเพิ่มเติมอะไรได้ไหม ทำให้
มีขนาดเล็กลงหรือใหญ่ขึ้นได้ไหม
ดีกว่าเดิมไหม ควรเปลี่ยนสีอื่น
ไหม ควรเป็นสีอะไร

Put the other use

สิ่งนี้ใช้ทำอย่างอื่นได้ไหม ไประ
ยชน์สำหรับคนอื่นไหม

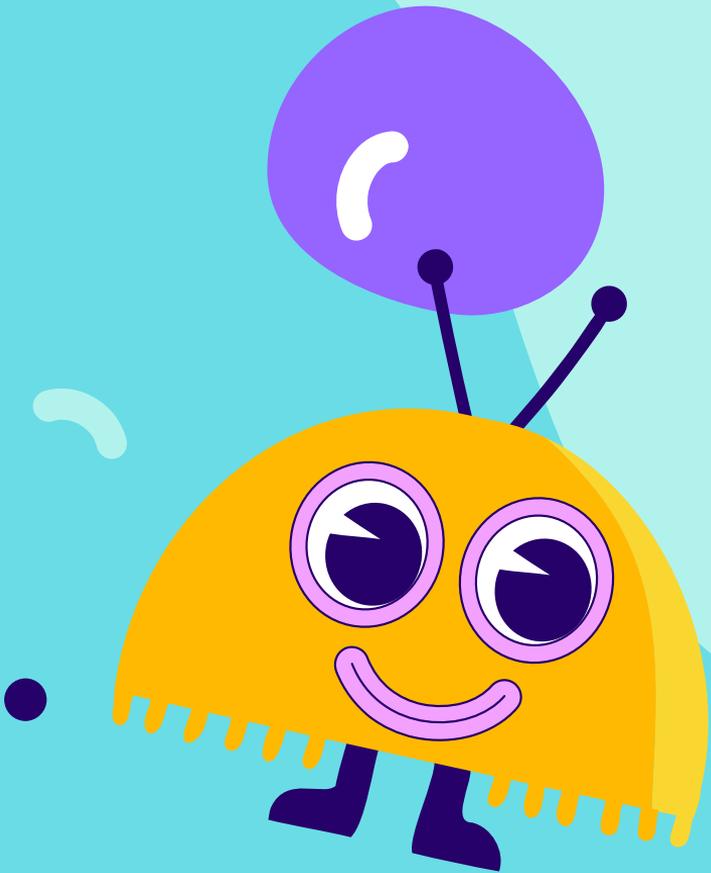
Eliminate

กำจัดออก จะเอาอะไรออกไป ตัด
สิ่งไหนออกบ้าง เอาออกทั้งหมด
หรือบางส่วน เอาออกไปแล้วจะดี
ขึ้นหรือมีผลเสียอะไร

Rearrange

ทดลองทำใหม่ ลองกลับหัวกลับ
หางหรือตะแคงได้หรือไม่ ทำเป็น
แบบอื่น

การนำเทคนิค SCAMPER มาใช้ในการวางกลยุทธ์การสอน

คำชี้แจง จงคำตอบคำถามต่อไปนี้

- ถ้าไม่สอนประวัติศาสตร์ด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย จะทำอย่างไรให้สอนเนื้อหาได้ครบถ้วน
- นอกจากการสอนโดยใช้เกมแล้วมีวิธีสอนอะไรที่จะทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกและมีความสุขขณะเรียน
- ครูสามารถจัดให้นักเรียนเป็นผู้สอนเองได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

PMI

(Plus, Minus, Interesting)

★ Plus

การฝึกให้คิดถึงสิ่งนั้น (เหตุการณ์ เรื่องราว สิ่งของบุคคล) ในด้านดี ด้านผลประโยชน์ ความมีคุณค่าของสิ่งนั้น หรือศึกษาความคิดในด้านดีของคนที่มีต่อสิ่ง ๆ หนึ่ง

★ Minus

การคิดถึงสิ่งนั้นในด้านลบ ด้านไม่ดี ความไม่เป็นประโยชน์ ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น โทษของสิ่งนั้นหรือการศึกษาความคิดของคนที่มีต่อสิ่ง ๆ หนึ่งในด้านลบ

★ Interesting

การศึกษาความคิดทั้งสองด้าน แล้วค้นหาคำว่ามีความคิดที่น่าสนใจ นำมาศึกษาวิเคราะห์ รวมทั้งเป็นการประมวลความคิดทั้งสองด้าน แล้วนำมาวิเคราะห์ สามารถสรุปตัดสินใจได้ว่าควรเลือกหรือปฏิบัติอย่างไร

“ฉันจะสอนเรื่องพุทธประวัติ
ด้วยวิธีสอนแบบบรรยายดีไหมนะ”

ดี เพราะ...

ไม่ดี เพราะ...

ข้อมูลที่น่าสนใจ...

สรุป: ตัดสินใจ

- ดี
- ไม่ดี

การวางกลยุทธ์ การสอน

- จำเป็นต้องทำสี่
- ทำหรือไม่ทำก็ได้มั้ง
- ไม่ต้องทำหรอก
- ฉันก็ไม่รู้เหมือนกัน

critical thinking skill

ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

emotional and social skill

ทักษะทางอารมณ์และสังคม

civic engagement

ความยึดมั่นผูกพันในความเป็นพลเมือง

growth mindset

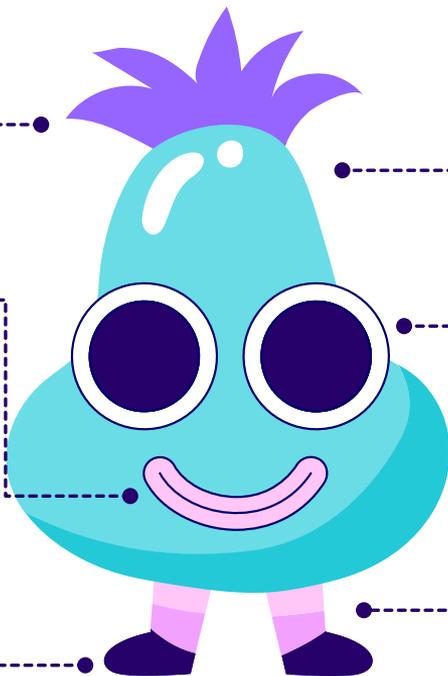
กรอบความคิดเติบโต

global awareness

จิตสำนึกในความเป็นโลก

financial literacy

ความฉลาดรู้ทางการเงิน

แบ่ง 5 กลุ่ม

วางกลยุทธ์การสอน

Step 1

จับสลาก
เป้าหมายการ
สอน

Step 2

คิดว่าว่าผู้เรียน
ที่บรรลุเป้าหมาย
นั้น ๆ จะมี
คุณลักษณะ
อย่างไรบ้าง

Step 3

ใช้เทคนิค
SCAMPER/
PMI วางกลยุทธ์
ที่เหมาะสมหรือ
สนับสนุน
เป้าหมายนั้น ๆ

Step 4

คิดว่าวิธีสอนที่
สอดคล้องกับ
กลยุทธ์และ
เลือกวิธีสอนที่
เหมาะสม

Step 5

จัดทำผังกราฟิก
สรุปข้อมูลผล
การทำกิจกรรม
แต่ละขั้นตอน

Step 6

นำเสนอหน้า
ชั้นเรียน

10 นาที/กลุ่ม

60 นาที

ตัวแทนกลุ่ม
ถ่ายภาพฝั่งกราฟิก
ส่งทางไลน์กลุ่มวิชา
พร้อมระบุชื่อสมาชิก

อย่าลืมทบทวนตนเอง
ด้วยการตอบคำถาม
ท้ายบทเรียน